

Kwalificatiedossier

Algemeen Commandant

Bevolkingszorg

Werkzaam binnen de organisatie van crisisbeheersing

Versie: 3.0, 1 augustus 2019

Instituut Fysieke Veiligheid
Afdeling
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Oprachtgever:	Portefeuillehouder Vakbekwaamheid landelijk netwerk bevolkingszorg
Titel:	Kwalificatiedossier Algemeen Commandant bevolkingszorg
Datum:	1 augustus 2019
Status:	Definitief
Versie:	2.0
Auteurs:	Minie Eising (onderwijskundige IFV) en Expertgroep AC bevolkingszorg
Projectleider:	Susan van Petten
Review:	Expertgroep vakbekwaamheid bevolkingszorg
Eindverantwoordelijk:	IFV, Programma vakbekwaamheid bevolkingszorg

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Deel A Algemene informatie	3
Deel B Overzicht kerntaken	5
Deel C Competenties	6
Deel D Uitwerking kerntaken	8
Deel E Specificaties vakbekwaamheid	11
Deel F Verantwoording	13
Bijlage 1 Opleidingskader	15
Bijlage 2 Namenlijst	19
Bijlage 3 Taakkaart	20

Inleiding

Opbouw dossier

Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor de Algemeen Commandant bevolkingszorg (AC-Bz) binnen een veiligheidsregio. Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie.

De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

- Deel A Algemene informatie over wat de functie typeert.
- Deel B Beschrijving van de kerntaken.
- Deel C Beschrijving van de competenties.
- Deel D Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
- Deel E Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het niveau.
- Deel F Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Deel A Algemene informatie

A.1 Plaatsing van de functie

De Algemeen Commandant bevolkingszorg is lid van het regionaal operationeel team (ROT) en maakt deel uit van de stafsectie bevolkingszorg. Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van de benodigde inzet van processen, mensen en middelen op het terrein van grootschalige bevolkingszorg behoort tot zijn taken. Dat wil zeggen dat hij moet zorgen dat hij deze inzet tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm aan de betreffende afnemers levert.

Deze functie kan uitgevoerd worden binnen of buiten de organisatorische context van de hoofdstructuur.

De Algemeen Commandant bevolkingszorg (AC-Bz):

- > ontvangt leiding van en adviseert de operationeel leider over de te behalen operationele prestaties op het terrein van bevolkingszorg;
- > geeft leiding aan de stafsectie bevolkingszorg;
- > stemt de samenwerking van de sectie bevolkingszorg af met andere diensten in het ROT;
- > is voor de operationeel leider en overige ROT-leden aanspreekpunt voor bevolkingszorg.

Wettelijke taken ROT

De taken van het ROT zijn beschreven in artikel 2.1.4 van het Besluit veiligheidsregio's: Een regionaal operationeel team is belast met de operationele leiding, de afstemming met andere bij de ramp of crisis betrokken partijen en het adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam. Indien er meer commando's plaats incident zijn, is het regionaal operationeel team belast met de coördinatie daarvan.

Constructie ROT (de functiestructuur)¹

Een regionaal operationeel team bestaat ten minste uit:

- > een regionaal operationeel leider;
- > een algemeen commandant brandweer, die wordt ondersteund door een sectie brandweer;
- > een algemeen commandant geneeskundige zorg, die wordt ondersteund door een sectie GHOR;
- > een algemeen commandant politie, die wordt ondersteund door een staf grootschalig en bijzonder optreden (SGBO);
- > een Algemeen Commandant bevolkingszorg, die wordt ondersteund door een sectie bevolkingszorg;
- > een informatiemanager regionaal operationeel team, die wordt ondersteund door een sectie informatiemanagement;
- > een functionaris crisiscommunicatie regionaal operationeel team.

---

¹ Op het moment van accorderen van dit kwalificatiedossier bevinden ons nog de 2de tranche van wijzigingen Besluit Veiligheidsregio's. In de 3e tranche van wijzigingen Besluit Veiligheidsregio's is de algemeen commandant bevolkingszorg opgenomen in artikel 2.1.4. eerste lid onder e. Besluit personeel veiligheidsregio's bepaalt in artikel 2, vierde lid onder a dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de algemeen commandant bevolkingszorg.

A.2 Complexiteit van de functie

De Algemeen Commandant bevolkingszorg krijgt te maken met zowel klein- als grootschalige incidenten die politiek-maatschappelijke impact kunnen hebben. Hij maakt een analyse van het incident, de verwachte ontwikkeling van het incident en het daarbij meest passende optreden. Hij neemt in acht dat het incident over het algemeen dynamisch is en kan plaatsvinden in een slecht overzichtelijke omgeving. De Algemeen Commandant heeft daarbij te maken met verschillende verwachtingen vanuit de omgeving (mono versus multi) en maatschappelijke belangen. Tijdens het optreden moet de Algemeen Commandant functioneren onder tijdsdruk en kan hij te maken hebben met mentale belasting.

Deel B Overzicht kerntaken

Kerntaak 1   Verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van bevolkingszorg (incl. leidinggeven aan de stafsectie bevolkingszorg)

De Algemeen Commandant bevolkingszorg zorgt voor de informatie-uitwisseling en stemt af over verloop en acties. Bepaalt op basis van het incident de inzet van benodigde processen, mensen en middelen.

Kerntaak 2   Deelnemen aan het Regionaal Operationeel Team (ROT)

De Algemeen Commandant bevolkingszorg vormt met de deelnemers van het ROT een gemeenschappelijk beeld van het incident en draagt bij aan het uitwerken van scenario's en vertaalt de bestuurlijke en tactische uitgangspunten naar activiteiten voor bevolkingszorg.

Kerntaak 3   Zorgdragen voor debriefing en nazorg van de medewerkers bevolkingszorg en overdracht naar de reguliere gemeentelijke organisatie(s)

De Algemeen Commandant bevolkingszorg draagt de processen over aan de reguliere gemeentelijke organisatie, evalueert de monodisciplinaire inzet (first impression report) en stelt een overdrachtsdocument voor de nafase op.

Deel C Competenties

De onderstaande benoemde competenties en competentieniveaus zijn het meest relevant voor de functie en/ of cruciaal bij het uitvoeren van (een deel van) de kerntaken. De competenties zijn afkomstig uit de [competentie box](#).

Competentie: Analytisch vermogen

Signaleert problemen; herkent belangrijke informatie; legt verbanden tussen gegevens. Spoort mogelijke oorzaken van problemen op; zoekt ter zake doende gegevens.

Niveau B (relaties leggen)

- Legt dwarsverbanden. Betreft ideeën uit verschillende disciplines bij het oplossen van een probleem.
- Ziet de relatie tussen feiten en de mogelijke oorzaken en gevolgen.
- Geeft aan welke informatie vereist is voor een goede beeldvorming en gebruikt effectieve methoden teneinde de relevante informatie te vergaren.
- Onderzoekt alternatieven om zich een oordeel te vormen.
- Omschrijft realistische scenario's met relaties tussen oorzaak en gevolg.

Competentie: Leidinggeven

Geeft situationeel sturing aan een individuele medewerker en/of een groep in het kader van de taakvervulling.

Niveau C (bijsturen)

- Geeft regelmatig feedback ten aanzien van de uitvoering.
- Stuurt medewerkers bij wanneer de situatie daar om vraagt.
- Motiveert medewerkers om taken tot een goed einde te brengen.
- Biedt houvast bij de uitvoer van taken, door bijvoorbeeld passende handvaten aan te reiken.
- Geeft prioriteiten duidelijk aan.

Competentie: Omgevingsbewustzijn

Is zich bewust van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen of andere omgevingsfactoren. Speelt in op deze ontwikkelingen en vertaalt deze naar het eigen werkgebied.

Niveau B (regionaal)

- Is voldoende op de hoogte van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen die relevant zijn voor het werkveld.
- Gebruikt vergaarde kennis regelmatig effectief voor de eigen organisatie.
- Weet waar vergelijkbare organisaties mee bezig zijn. Anticipeert effectief op ontwikkelingen die gaande zijn in de omgeving van de organisatie.
- Kan zich verplaatsen in politiek bestuurlijke argumenten.

Competentie: Besluitvaardigheid

Selecteert één te volgen verantwoorde strategie voor zichzelf (en anderen), ondanks onvolledigheid in kennis van alternatieven en van hun risico's.

Niveau A (daadkrachtig optreden)

- Twijfelt niet, heeft overzicht bij het nemen van besluiten en neemt daarvoor volledige verantwoordelijkheid.
- Is daadkrachtig in onzekere situaties.
- Heeft oog voor de belangen van verschillende partijen bij het nemen van risicovolle beslissingen.
- Maakt weloverwogen strategische keuzen.
- Neemt verantwoorde risico's.

Competentie: Zelfstandigheid

Verricht zonder hulp van anderen taken, probeert op eigen kracht probleemsituaties de baas te worden. Handelt volgens eigen overtuiging, onafhankelijk van anderen.

Niveau A (eigen koers varen)

- Neemt, indien nodig, impopulaire maatregelen.
- Gaat conflicten niet uit de weg.
- Neemt informatie in zich op en past deze effectief toe.
- Neemt een duidelijke positie in binnen de organisatie.
- Gaat wel eens tegen tradities en regels in om het gestelde doel te bereiken.

De volgende competenties worden als aanwezig verondersteld:

- > Stressbestendigheid
- > Flexibiliteit.

Deel D Uitwerking kerntaken

Kernaak 1 **Verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van bevolkingszorg (incl. leidinggeven aan de stafsectie bevolkingszorg)**

1.1 **Werkzaamheden**

De Algemeen Commandant bevolkingszorg:

- 1.1.1 bepaalt op basis van het incident de inzet van de benodigde processen, mensen en middelen en geeft daar leiding aan;
- 1.1.2 verdeelt en delegeert taken binnen de Stafsectie bevolkingszorg;
- 1.1.3 prioriteert de activiteiten;
- 1.1.4 analyseert, draagt zorg voor informatie-uitwisseling en stemt af over verloop en acties:
  - haalt en brengt actief informatie;
  - adviseert de gemeentesecretaris over mogelijke bestuurlijke dilemma's met betrekking tot bevolkingszorg en/ of de nafase, en mogelijke financiële consequenties hiervan;
  - vertaalt de bestuurlijke en tactische uitgangspunten vanuit ROT en BT naar activiteiten voor bevolkingszorg en stuurt de leden in de stafsectie bevolkingszorg hier op aan;
  - informeert de gemeentesecretaris over mogelijke knelpunten in de uitvoering van de reguliere processen van de gemeente;
  - laat zich informeren door de stafsectie bevolkingszorg en coördineert de werkzaamheden;
  - stemt werkzaamheden af met de officier van dienst - bevolkingszorg in het CoPI.
- 1.1.5 bewaakt de voortgang en kwaliteit:
  - houdt op afstand het overzicht op het operationele proces, vormt zich een continu beeld en oordeelt over de bevolkingszorg en stuurt waar nodig processen bij;
  - bespreekt met de operationeel leider maatschappelijke en bestuurlijke impact en adviseert over eventuele opschaling;
  - beoordeelt het totaalbeeld en formuleert op basis daarvan adviezen in de richting van het ROT en BT en geeft opdracht aan de stafsectie bevolkingszorg;
  - laat besluiten nauwgezet vastleggen in een netcentrisch informatiesysteem.

1.2 **Keuzes en dilemma's**

De Algemeen Commandant bevolkingszorg:

- 1.2.1 maakt een keuze welke taakorganisaties van bevolkingszorg worden opgestart en ingezet;
- 1.2.2 maakt, op basis van de beschikbare informatie, een inzetplan voor bevolkingszorg en houdt hierbij rekening met de zelfredzaamheid van de burgers (voorbereide bevolkingszorg versus geïmproviseerde zorg);
- 1.2.3 maakt een keuze in de prioritering van taken die binnen de bevolkingszorg worden uitgevoerd;
- 1.2.4 maakt een goede afweging tussen wel en niet tot actie overgaan bij bijvoorbeeld gebrek aan overview/informatie;
- 1.2.5 maakt een keuze in de wijze waarop de hoofden taakorganisatie en de getroffen gemeente(n) geadviseerd en/ of gerapporteerd worden inzake de bevolkingszorg, en het moment waarop dit gebeurt;
- 1.2.6 bepaalt, gelet op de tijdslijn van het incident, de inzet van materiaal en menskracht en let daarbij op het vervangingsschema;
- 1.2.7 bepaalt welke acties kunnen wachten tot de afgeschaalde fase;
- 1.2.8 maakt een afweging tussen monodisciplinaire schaarste van middelen en beperking in materiaal;
- 1.2.9 kan geconfronteerd worden met diverse verzoeken die op dat moment allemaal even urgent overkomen, waardoor prioritering noodzakelijk is;

- 1.2.10 vormt zich een zo juist mogelijk beeld van het incident en de effecten daarvan, terwijl hij op afstand zit en de informatie uit veel verschillende bronnen gefragmenteerd op hem afkomt;
- 1.2.11 kan geconfronteerd worden met beperkte, ongevalideerde en tegenstrijdige informatie;
- 1.2.12 houdt rekening met spontane hulp uit de samenleving en maakt een afweging hoe en of hij daar gebruik van maakt;
- 1.2.13 maakt een afweging of hij een besluit zelf in gang mag zetten, dan wel dat deze aan de gemeente/ het bestuur moet worden voorgelegd (tijdsdruk versus bevoegdheden);
- 1.2.14 kan geconfronteerd worden met de operationele beleving van het incident die haaks kan staan op politiek bestuurlijke gevoeligheden;
- 1.2.15 improviseert in een situatie waarin de faciliteiten niet optimaal aanwezig zijn.

Kerntaak 2 **Deelnemen aan het Regionaal Operationeel Team (ROT)**

2.1 **Werkzaamheden**

De Algemeen Commandant bevolkingszorg:

- 2.1.1 haalt en brengt actief informatie;
- 2.1.2 levert input aan het ROT:
  - neemt deel aan de vergaderingen van het ROT;
  - informeert het ROT op hoofdlijnen over (de voortgang van) de bevolkingszorg en draagt daarmee bij aan de realisatie aan het totaalbeeld.
- 2.1.3 interpreteert en analyseert:
  - vormt met de deelnemers aan het ROT een gemeenschappelijk beeld van het incident en draagt bij aan oordeelsvorming en besluitvorming;
  - draagt bij aan het uitwerken van scenario's en analyseert wat dit betekent voor bevolkingszorg en neemt hierop eventueel al maatregelen.
- 2.1.4 vertaalt de bestuurlijke en tactische uitgangspunten vanuit BT en ROT naar activiteiten voor bevolkingszorg en stuurt de leden in de stafsectie bevolkingszorg hier op aan;
- 2.1.5 adviseert:
  - adviseert gevraagd en ongevraagd de operationeel leider en de andere leden van het ROT over aspecten van bevolkingszorg in relatie tot de andere kolommen;
- 2.1.6 draagt bij aan de formulering van de beleidsadviezen aan het beleidsteam, mede vanuit een bestuurlijke invalshoek.

2.2 **Keuzes en dilemma's**

De Algemeen Commandant bevolkingszorg:

- 2.2.1 maakt een keuze in welke informatie ten aanzien van de bevolkingszorg met de Hoofden Taakorganisatie, de leden van het ROT en de getroffen gemeente(n) gedeeld moet worden: welke informatie moeten zij absoluut weten ('need to know') en welke informatie is niet direct noodzakelijk voor het functioneren ('nice to know')?
- 2.2.2 maakt een keuze in de wijze waarop de leden van het ROT geadviseerd en/ of gerapporteerd worden inzake de bevolkingszorg, en het moment waarop dit gebeurt;
- 2.2.3 bepaalt welke acties kunnen wachten tot de afgeschaalde fase;
- 2.2.4 kan geconfronteerd worden met tegengestelde belangen tussen eigen belang, de bevolkingszorg en de andere kolommen;
- 2.2.5 vormt zich een zo juist mogelijk beeld van het incident en de effecten daarvan, terwijl hij op afstand zit en de informatie uit veel verschillende bronnen gefragmenteerd op hem afkomt;
- 2.2.6 kan geconfronteerd worden met beperkte, ongevalideerde en tegenstrijdige informatie;
- 2.2.7 maakt een afweging of hij een besluit zelf in gang mag zetten, dan wel dat deze aan de gemeente/ het bestuur moet worden voorgelegd (tijdsdruk versus bevoegdheden);
- 2.2.8 kan geconfronteerd worden met de operationele beleving van het incident die haaks staat op politiek bestuurlijke gevoeligheden;

3.1 Werkzaamheden

De Algemeen Commandant bevolkingszorg:

- 3.1.1 draagt zorg voor het opstellen van een overdrachtsdocument voor de nafase (of het concept plan van aanpak voor de nafase) en zorgt voor een warme overdracht;
- 3.1.2 stemt de nazorg af met de bron- en effectgemeente;
- 3.1.3 adviseert over bestuurlijke uitgangspunten voor de nafase;
- 3.1.4 stemt de behoefte aan nazorg bij bevolkingszorgmedewerkers af met de gemeentesecretaris(sen) van de betrokken gemeente(n);
- 3.1.5 is verantwoordelijk voor het (laten) opstellen van een monodisciplinaire eindevaluatie en levert een bijdrage aan de multi- evaluatie.

3.2 Keuzes en dilemma's

De Algemeen Commandant bevolkingszorg:

- 3.2.1 vindt balans tussen enerzijds snel af willen schalen en terug te gaan naar de normale situatie en anderzijds de benodigde aandacht geven voor openstaande acties en de effecten op de betrokken gemeente(n) in de eerste dagen na het incident/ de crisis, o.a. op het gebied van nazorg;
- 3.2.2 bepaalt welke acties kunnen wachten tot de afgeschaalde fase.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E.1 Instroomeisen functie

Het wenselijke basisniveau is voor de Algemeen Commandant bevolkingszorg als volgt:

1.1.1 Instroomeisen

- > Minimaal WO werk- en denkniveau.
- > Aantoonbare aanwijzing door gemeente of hulpverleningsdienst om de functie en de daarbij behorende opleidingen in de crisisorganisatie te mogen uitvoeren.
- > Geen '9-tot-5-mentaliteit'².

1.1.2 Functionele kennis en vaardigheden

- > Beschikken over de in het profiel aangegeven competenties en kerntaken, zoals beschreven in deel C en D van dit kwalificatiedossier.
- > Aantoonbare kennis en ervaring met de crisisbeheersing is minimaal blijkend uit:
  - o kennis van en inzicht in de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de sectie Bevolkingszorg en de taakorganisaties;
  - o kennis van en inzicht in de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van brandweer, politie en GHOR en de overige (regionale) partners binnen en buiten de crisisbeheersing en de procesafhankelijke afspraken;
  - o kennis van de gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure (GRIP);
  - o kennis van relevante wet- en regelgeving;
  - o kennis van en inzicht in het regionaal risicoprofiel;
  - o aantoonbaar 'operationeel gevoel': kunnen verwoorden wat zich afspeelt in een (opgeschaalde) incidentsituatie, welke dilemma's je kunt tegenkomen bij een incident, hoe de samenwerking binnen en tussen de kolommen verloopt etc.;
  - o kunnen coördineren in de context van een crisis;
  - o kunnen werken in een politiek bestuurlijke omgeving;
  - o kunnen werken in een complexe omgeving die meerdere beleidsterreinen omvat.

E.2 Vakbekwaam worden en blijven

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen van bovenvermeld wenselijk basisniveau (die in deze functie nodig is).

In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden.

---

² Deze randvoorwaarde dient door het opleidingsinstituut als instroomeis te worden aangegeven, maar hoeft niet als instroomeis te worden getoetst.

Vanuit vakbekwaamheid bevolkingszorg zijn daartoe de volgende opleidingen verplicht:

- > Basisopleiding Bevolkingszorg
- > Functiegerichte opleiding 'Algemeen Commandant bevolkingszorg'.

Vakbekwaam blijven is zowel een werknemers- als werkgeversverantwoordelijkheid. De Algemeen Commandant bevolkingszorg onderhoudt vanuit zijn reguliere functie en op basis van bijscholing, training en oefening bovenstaande kennis en vaardigheden en de in dit profiel aangegeven competenties. Hierbij worden competenties aangeduid als: de genoemde kerntaken kunnen uitvoeren en uitgaande van de aangegeven context, mede aan de hand van de voor de functie specifieke keuzes en dilemma's.

De Algemeen Commandant voldoet daarbij minimaal aan de verplichtingen die in het kader van de Wet veiligheidsregio's en het regionaal vastgestelde opleidings-, trainings- en oefenbeleid worden gesteld.

De Algemeen Commandant krijgt inzicht in zijn vakbekwaamheid door zelfreflectie en zelfbeoordeling van eigen (leer)resultaten. Hij krijgt ook ongevraagd positieve en negatieve feedback en schat deze zelf op waarde. De Algemeen Commandant verdiept zich zelfstandig in nieuwe (wetenschappelijke) kennis en inzichten. Hij neemt actief deel aan informatie- en/ of kennisbijeenkomsten rondom proces en inhoud. Hij neemt zelf het initiatief om zijn leer- en oefenbehoeften met zijn leidinggevende te bespreken. Hij maakt zelf een plan om zijn competenties gericht op peil te houden en op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen en vakkennis. Hij toont zijn vakbekwaamheid door zich te laten beoordelen.

Deel F Verantwoording

F.1 Totstandkoming

Dit dossier bevat een verzameling van kwaliteitsinstrumenten die ontwikkeld zijn binnen het project GROOTER voor de functie van Algemeen Commandant bevolkingszorg. In 2015 heeft het IFV het intellectuele eigendom over deze documenten gekregen en daarbij de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud. Beide zijn geborgd binnen het IFV programma Vakbekwaamheid bevolkingszorg.

Doel van de kwaliteitsinstrumenten is enerzijds professionalisering van bevolkingszorg en anderzijds betere uitwisselbaarheid tussen gemeenten en veiligheidsregio's. De producten zijn opgesteld door het veld en voor het veld. Dit betekent dat bij de ontwikkeling en doorontwikkeling van de producten gebruik is gemaakt van functionarissen die in de praktijk een rol binnen bevolkingszorg vervullen en die daarin ook (praktijk)ervaring hebben opgedaan.

Bij het opstellen van de producten is gekozen voor 80 procent uniformiteit en 20 procent lokale/regionale invulling³. Hierdoor wordt regionale of zelfs interregionale bijstand tussen gemeenten en veiligheidsregio's mogelijk gemaakt én is er binnen de opleiding (en planvorming) ook ruimte voor lokaal of regionaal maatwerk.

De kwaliteitsinstrumenten zijn beschikbaar voor veiligheidsregio's, gemeenten en opleidingsinstanties. Zij kunnen op basis van deze producten hun medewerkers toerusten voor hun taak bij een crisis of incident. Hiermee kan een volgende stap kan worden gezet in de verdere professionalisering van bevolkingszorg, maar ook in uniformiteit en uitwisselbaarheid van functionarissen in Nederland.

---

³ Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie.

F.2 Procesinformatie

Procesinformatie	
Herzien door:	Expertgroep Algemeen Commandant bevolkingszorg
Onder regie van:	IFV, Programma vakbekwaamheid bevolkingszorg
Vastgesteld door:	6 juni 2018, Maarten Dewachter, Portefeuillehouder namens het Landelijk netwerk bevolkingszorg
Versie:	1.1, 2018
Reden voor evt. wijziging kwalificatiedossier	Periodiek onderhoud na 8 jaar en gewijzigde inzichten over de invulling van de functie.
Verantwoordelijkheid beheer en onderhoud	De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers voor functionarissen werkzaam binnen de crisisbeheersingsorganisatie is belegd bij het Instituut Fysieke Veiligheid.

F.3 Brondocumenten

Bij de totstandkoming van dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen:

- > [Referentiekader Regionaal Crisisplan 2016, Referenties bevolkingszorg \(1 september 2016\)](#)
- > [Bevolkingszorg op orde 2.0 - eigentijdse bevolkingszorg, volgens afspraak \(16 mei 2014\)](#)
- > [Checklist AC Nafase](#)
- > [SIS instructie algemeen commandant bevolkingszorg](#)
- > [Overdrachtsdocument nafase](#)
- > [Protocol van afspraken Stichting Salvage en Landelijk netwerk bevolkingszorg](#)
- > [Besluit veiligheidsregio](#) en [Besluit Personeel Veiligheidsregio \(3^e tranche\)](#)
- > [Referentiekader Netcentrische Crisisbeheersing \(2015\)](#)

Bijlage 1 Opleidingskader

Dit opleidingskader betreft de functiegerichte opleiding 'Algemeen Commandant bevolkingszorg'.

1.1 Titel van de opleiding

Algemeen Commandant bevolkingszorg.

1.2 Opzet

De opleiding maakt deel uit van een geheel van opleidingen met betrekking tot bevolkingszorg. Deze zijn te vinden op de website van [Vakbekwaamheid Bevolkingszorg](#).

1.3 Doelgroep

Aspirant Algemeen Commandanten Bevolkingszorg.

1.4 Instroomeisen van de functieopleiding

- > De instroomeisen zoals beschreven in deel E 1.1.1 in dit kwalificatiedossier.
- > Basisopleiding Bevolkingszorg: beschreven in het [Opleidingskader Basisopleiding Bevolkingszorg 2.0](#)
- > E-learning NL-alert (aangeboden door het IFV): algemeen

1.5 Minimumeisen

De opleiding moet minimaal voldoen aan de volgende eisen:

Inhoud

In de opleiding dient de deelnemer de betreffende landelijke, functie specifiek ingevulde competenties te ontwikkelen, zodat hij kan omgaan met de aangegeven keuzes en dilemma's.

Verondersteld wordt dat aspiranten in de functieopleiding aantoonbare kennis en ervaring opdoen met crisisbeheersing. Dit is minimaal blijkend uit:

- > kunnen werken onder crisismomentsomstandigheden;
- > kunnen werken in een politiek bestuurlijke omgeving;
- > kunnen werken in een complexe omgeving die meerdere beleidsterreinen omvat.

Naast de landelijke invulling van de functie dient in de opleiding zo nodig ook de lokale en regionale invulling aan de orde te komen. Het gaat hierbij om eventuele lokale/ regionale aanvullingen op de landelijke invulling. Bijvoorbeeld:

- > Hoe wordt de functie lokaal/ regionaal ingevuld?
- > Hoe organiseert men hier de processen?
- > Hoe vindt de alarmering plaats?
- > In welk team zit men?
- > Op welke locatie?
- > Hoe vindt de aansturing plaats?
- > Wat is het mandaat/ wat zijn de bevoegdheden?
- > Hoe en met welke partijen vindt informatie-uitwisseling plaats?

Het is de verantwoordelijkheid van de regio om aan de docent mee te geven, dat en hoe de lokale en regionale invulling in de opleiding wordt meegenomen.

Docent

- > De docent dient minimaal hetzelfde werk- en denkniveau te hebben als de deelnemers aan de opleiding.
- > De docent heeft kennis van en zicht op de actuele ontwikkelingen in het werkveld van de deelnemers aan de opleiding.
- > De docent dient aantoonbare kennis en ervaring te hebben met betrekking de kerntaken en de competenties in dit profiel.

Didactiek

De opleiding moet competentiegericht worden opgezet. Bij competenties gaat het om het geïntegreerd kunnen uitvoeren van bepaalde taken, in een bepaalde context, met bepaalde kwaliteiten. Vanwege deze competentiegerichtheid is in de opleiding een mix van theoretische en praktische werkvormen nodig, waarbij de beroepspraktijk als uitgangspunt dient. De competenties moeten in onderlinge relatie met elkaar beproefd worden in situaties, die doen denken aan en vergelijkbaar zijn met de daadwerkelijke werksituatie.

1.6 Door opleidingsinstituut aan te geven aspecten

Het opleidingsinstituut dat deze opleiding aanbiedt, kan de volgende onderdelen toelichten:

- > **Opbouw van de opleiding**
Uit welke onderdelen (onderwerpen) zal de opleiding bestaan? De inhoud van de onderdelen moet helder zijn aangegeven.
- > **Uitwerking van de leerdoelen per onderdeel van de opleiding**
Per onderdeel dient het opleidingsinstituut de leerdoelen aan te geven: wat moeten de deelnemers na deelname aan het betreffende onderdeel bereikt hebben? De leerdoelen moeten duidelijk en relevant zijn en tezamen (minimaal) de in dit profiel aangegeven kerntaken dekken.
- > **Werkvormen/ leermethoden**
Welke mix van werkvormen/ leeractiviteiten/ ervaringen wordt gebruikt om de leerdoelen te bereiken? Vanwege de competentiegerichtheid moeten gevarieerde werkvormen worden ingezet: theoretisch, praktisch en gecontextualiseerd.
- > **Groeperingsvormen**
Hoe wordt de deelnemersgroep ingedeeld? Mogelijkheden zijn: klassikaal; in kleine groepjes; individueel.
- > **Opdrachtvormen binnen de opleiding**

Na afloop van de opleiding kan de deelnemer een regionaal georganiseerde proeve van bekwaamheid afleggen. De opleiding dient hierop voor te bereiden. Dit kan ook door binnen de opleiding reeds voorbereidende opdrachten op de proeve van bekwaamheid op te nemen. Het opleidingsinstituut dient daarom aan te geven welke opdrachtvormen/ studietaken binnen de opleiding worden ingezet, afgestemd en voorbereidend op de toetsvormen die in de proeve van bekwaamheid worden gehanteerd.

> **Monitoring en evaluatie**

Hoe houdt het opleidingsinstituut 'vinger aan de pols' over de voortgang van de deelnemers ten aanzien van de kerntaken, hoe wordt feedback gegeven en hoe wordt de opleiding geëvalueerd?

> **Uitwerking van de studielast**

In paragraaf 1.9 van deze bijlage is een indicatie van de totale studielast voor deze opleiding weergegeven. Het opleidingsinstituut dient de verdeling hiervan over contacturen en zelfstudieuren aan te geven.

> **Organisatie van de opleiding**

Hierbij worden de meer praktische kanten van de opleiding aangegeven, bijvoorbeeld:

- locatie;
- (studie)materialen zoals modules, hand-outs, boeken, proeftoetsen en practicummaterialen;
- communicatie;
- planning in de tijd;
- deelnemerskosten.

1.7 Opbrengst van de opleiding

Na het volgen van de opleiding dient de deelnemer aantoonbaar de beschreven kerntaken te beheersen, mede in relatie tot de aangegeven competenties en keuzes en dilemma's. Kerntaak 1, 2 en 3 en de bijbehorende competenties vormen de minimale landelijke richtlijnen en dienen voldoende aan de orde te komen in de functiegerichte opleiding Algemeen Commandant bevolkingszorg.

1.8 Toetsing

Na afloop van de opleiding kan de deelnemer bij een toetsende instantie een proeve van bekwaamheid afleggen. Daarin wordt getoetst of de deelnemer de aangegeven kerntaken en competenties (uitgezonderd de lokale/ regionale invulling daarvan) beheerst. Toetsing van de beheersing van de 'couleur lokaal en regionaal' kan niet plaatsvinden vanuit een centrale proeve van bekwaamheid. De proeve van bekwaamheid richt zich op de landelijk geldende aspecten. Het beheersen van de lokale/ regionale invulling dient tijdens de opleiding door de docent zelf te worden getoetst. De docent dient vervolgens aan de toetsende instantie door te geven, of de deelnemer voldoet aan de lokale/ regionale eisen. Is dit het geval, dan kan de deelnemer de centrale proeve van bekwaamheid afleggen. Daarnaast zijn de genoemde instroomeisen een voorwaarde voor het volgen van de opleiding, en daarmee dus ook indirect voor het afleggen van de proeve van bekwaamheid. Voorafgaand aan de proeve van bekwaamheid dient daarom ook impliciet getoetst te worden, of de functionaris aan deze instroomeisen voldoet.

1.9 Studielast

Een indicatie van de contacturen voor deze opleiding is: 4 á 6 dagdelen. Het exacte aantal contacturen hangt met name af van de invulling van de werkvormen in de opleiding: sommige werkvormen vergen meer tijd, andere minder tijd. De regio bepaalt met het opleidingsinstituut de omvang van de exacte studielast. Eventueel in te plannen zelfstudie-uren moeten in verhouding staan tot het aantal contacturen.

1.10 Minimum en maximum aantal deelnemers

Het minimum- en maximaantal deelnemers per opleiding hangt af van de wijze waarop de opleiding wordt ingericht. Hierbij gelden verschillende eisen:

- > Voor groepswerk/ werkgroepen: ongeveer 12 – 15 deelnemers (op 1 docent).
Dit betreft bijeenkomsten waarin de deelnemers in theorie met de stof omgaan en daar allen actief (cognitief) aan moeten meedoen, bijvoorbeeld door het bespreken van casussen of stellingen.
- > Voor echt praktische werkzaamheden: ongeveer 5 – 8 deelnemers (op 1 docent).
Dit betreft bijeenkomsten waarin de deelnemers zelf actief en praktisch aan concrete taken werken voor een gezamenlijk eindproduct.

Bijlage 2 Namenlijst

1.1 Expertgroep Algemeen Commandant (ontwikkeling)

Naam	Organisatie	Rol
Karen van Elk	Gemeente Hilversum Veiligheidsregio Flevoland	Actieve deelname
Cees van Vliet	Veiligheidsregio Utrecht	Actieve deelname
Mariette van Dalen	Gemeente Den Haag Veiligheidsregio Haaglanden	Actieve deelname
Susan van Petten	IFV	Tegenlezer

1.2 Expertgroep Vakbekwaamheid Bevolkingszorg (vaststelling)

Naam	Organisatie
Robert Reus	Coördinerend gemeentesecretaris Noord-Holland-Noord (portefeuillehouder LNB)
Lobke van der Krabben	Veiligheidsregio Brabant-Noord
Marla Rinburg	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
Egon Wolf	Veiligheidsregio Gelderland-Midden
Christiaan Bruggen	Veiligheidsregio Friesland
Sandra van der Burg	Veiligheidsregio Haaglanden
Cees Jan Bloemendaal	Veiligheidsregio IJsselland
Larissa Zijm	Veiligheidsregio Kennemerland
Inge Marijnissen	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Menno van de Wetering	Veiligheidsregio Zeeland
Susan van Petten	IFV, Programma Vakbekwaamheid Bz

Bijlage 3 Taakkaart

In onderstaande taakkaart staan alle kerntaken en werkzaamheden opgenomen als zijnde door één persoon uitgevoerd.

Proces	
Functienaam	Algemeen Commandant bevolkingszorg (AC-Bz)
Alarmering door	<ul style="list-style-type: none"> > Gemeenschappelijke meldkamer <naam>, via <alarmeringsmiddel>(vanaf GRIP 2) > Telefonisch door OvD-Bz (GRIP 1 of lager)
Ontvangt leiding van	<ul style="list-style-type: none"> > Operationeel leider ROT (vanaf GRIP 2)
Geeft leiding aan	<ul style="list-style-type: none"> > Hoofd informatie > Hoofd ondersteuning > Hoofd communicatie > Hoofd publieke zorg of Hoofd acute zorg > Hoofd omgevingszorg > Hoofd nafase bevolkingszorg of Hoofd herstelzorg
Werkplek	<ul style="list-style-type: none"> > <regionaal invullen>
Kerntaken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van Bevolkingszorg (incl. leidinggeven aan de stafsectie bevolkingszorg). 2. Deelnemen aan het Regionaal Operationeel Team (ROT). 3. Zorgdragen voor overdracht naar de medewerkers bevolkingszorg en de reguliere gemeentelijke organisatie(s).
Checklist start activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Bevestig het alarm/ je opkomst en start logboek. ☐ Neem contact op met de OvD-Bz:<ul style="list-style-type: none"> o Bespreek het totaalbeeld. o Bespreek de opschaling van de bevolkingszorgprocessen. o Stem de werkzaamheden af tussen OvD-Bz en de stafsectie bevolkingszorg. ☐ Neem contact op met de hoofden taakorganisatie:<ul style="list-style-type: none"> o Bespreek het totaalbeeld (LCMS, impact op de bevolking). o Bespreek de opschaling van de bevolkingszorgprocessen. o Stel in overleg met de hoofden prioriteiten vast. o Informeer de hoofden op logische momenten gedurende de uren/ dagen dat de sectie bevolkingszorg is ingezet. ☐ Neem contact op met de operationeel leider (in het ROT):<ul style="list-style-type: none"> o Bespreek het totaalbeeld. o Bespreek de opschaling van de bevolkingszorgprocessen. o Stel in overleg met de algemeen commandanten van de politie, brandweer, GHOR en communicatie prioriteiten vast.

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Informeer de stafsectie bevolkingszorg op logische momenten gedurende de uren/ dagen dat de stafsectie bevolkingszorg is ingezet.
Taken	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Laat de stafsectie bevolkingszorg alarmeren via <regionaal invullen>. ☐ Verzoek hen op het afgesproken tijdstip zich te melden op de locatie. Het resultaat van de alarmering wordt via de mail verzonden naar.... ☐ Geef leiding aan de monodisciplinaire beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. ☐ Draag bij aan het uitwerken van scenario's en analyseer wat dit betekent voor bevolkingszorg. ☐ Maak op basis van de beschikbare informatie een inzetplan voor de bevolkingszorg. ☐ Verdeel en delegeer taken binnen de stafsectie bevolkingszorg en hou overzicht op de uitvoering. ☐ Bepaal gelet op de tijdslijn van het incident, de inzet van mensen en middelen en let daarbij op het vervangingschema. ☐ Haal en breng actief informatie bij het ROT en de sectie bevolkingszorg. ☐ Stem, in geval van een opschaling van GRIP 1 naar een hoger GRIP niveau, de stand van zaken en lopende acties af met de officier van diens bevolkingszorg in het COPI. ☐ Informeer het ROT op hoofdlijnen over de voortgang van bevolkingszorg. ☐ Analyseer de betekenis van scenario-ontwikkelingen in relatie tot aspecten van bevolkingszorg in relatie tot de processen van andere kolommen. ☐ Adviseer gevraagd en ongevraagd de operationeel leider en het ROT over aspecten van bevolkingszorg in relatie tot de processen van andere kolommen. ☐ Leg besluiten vast in het netcentrisch informatiesysteem. ☐ Draag bij aan de formulering van beleidsadviezen aan het beleidsteam, mede vanuit een bestuurlijke invalshoek.
Checklist beëindiging activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Draag zorg voor de debriefing en nazorg van de sectie bevolkingszorg en overdracht naar de gemeentelijke organisatie(s). ☐ Laat het hoofd nafase een plan maken voor de nasleep van het incident voor de komende dagen (weken enz.). ☐ Draag zorg voor de voorwaardenscheppende aspecten en overdracht van alle benodigde informatie naar de reguliere bevolkingszorg organisatie(s) voordat er wordt afgeschaald. ☐ Draag bij aan een multidisciplinaire evaluatie. ☐ Evalueert de monodisciplinaire inzet en zorg voor de opstelling van een monodisciplinaire eindrapportage.
Bevoegdheden	Is bevoegd om binnen zijn taakbeschrijving van Algemeen Commandant bevolkingszorg de benodigde opdrachten te geven en activiteiten uit te laten voeren.
Hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> > Regionaal Crisisplan > Deelplan bevolkingszorg > Bereikbaarheidslijst medewerkers sectie Bevolkingszorg > Procedures en convenanten > Logboek > Checklisten > Checklist AC Nafase > SIS instructie Algemeen Commandant bevolkingszorg > Overdrachtsdocument nafase > <regionaal invullen>

Neemt deel aan overleg	> Overleg regionaal operationeel team (deelnemer) > Overleg sectie Bevolkingszorg (voorzitter)
Werkt samen met/ heeft contact met	> Operationeel leider > Algemeen commandant politiezorg > Algemeen commandant brandweezorg > Algemeen commandant geneeskundige zorg > Communicatieadviseur ROT > Informatiemanager ROT > Liaisons externe partners in veiligheid (bijv. Waterschap, Rode Kruis, Vitens, Liander, Salvage) > Hoofden taakorganisatie bevolkingszorg
Bereikbaarheid partners/ externen	<regionaal invullen>